

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Danou Černou v právní věci

žalobce **X**, nar. **X**
 státní příslušnost **X**
 bytem **X**
 zastoupený JUDr. Matějem Šedivým, advokátem
 sídlem Václavské náměstí 21, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
 sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7
 poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 1. 2025, č. j. OAM-997/ZA-ZA11-K12-2024,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.
Základ sporu

- 1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhá přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 1. 2025, č. j. OAM-997/ZA-ZA11-K12-2024 (dále též

Shodu s prvopisem potvrzuje **X**.

„napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II.

Shrnutí žalobní argumentace

2. Žalobce rekapituluje důvody žádosti a označuje X policii za zkorumpovanou a stranící movitým občanům. Dále doplňuje, že mu je známo, že věřitel spolupracuje s tamní policií, která tak nevystupuje nestranně a nemůže se u ní dovolávat ochrany.
3. Žalovaný nezjistil skutečný stav věci v souladu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, když se nezaobíral pozicí X policie, případně existencí orgánu vnitřní kontroly. Rovněž se nezabýval existencí úřadu ombudsmana. Žalovaný zhodnotil pouze obecně úroveň dodržování lidských práv v X (dále jen „X“), aniž by se blíže zaměřil na individuální situaci žalobce. Obavy žalobce z neobjektivního a nespravedlivého postupu policie tak žalovaný nerozptýlil.
4. Žalobci je známo, že tamní policie nevystupuje nestranně, tudíž se s úspěchem nemůže dovolat ochrany. Za protiprávní jednání věřitele nehrozí fakticky žádný postih. Policisté jsou solidární s věřitelem. Žalobce má za to, že původně soukromoprávní spor tak přerůstá v pravděpodobné pronásledování státem. Přitom právě stát je garantem právní ochrany. Žalobce se domnívá, že by se situace v případě jeho návratu neuklidnila. Považuje svou situaci za azylově relevantní, nikoliv účelovou, jak dovodil žalovaný.
5. Žalovaný nedostatečně posoudil naplnění důvodů pro udělení humanitárního azylu. Z provedeného dokazování vyplynulo, že žalobce není schopný si práci v X vydělat natolik, aby mohl splatit dluh. Nucený návrat do vlasti by pro něho mohl být likvidační.
6. Žalovaný neobstaral relevantní nestranné důkazy, na jejichž základě by bylo možné hodnotit X jako bezpečný stát, který by byl schopný garantovat žalobci ochranu před protiprávním jednáním věřitele. Napadené rozhodnutí nereflektuje závěry rozsudku Soudního dvora EU (dále jen „SDEU“) ze dne 4. 10. 2024 ve věci C-406/22, CV, na jehož základě nelze považovat X za bezpečnou zemi.
7. Žalobce navrhuje, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III.

Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě vyjádřil nesouhlas s žalobními námitkami. S odkazem na odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že při rozhodování vzal v úvahu žalobcem uváděné skutečnosti a shromáždil k nim relevantní a aktuální informace o zemi původu. Tyto posuzoval jednotlivě i ve vzájemných souvislostech. Vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a má za to, že rozhodnutí odpovídá okolnostem daného případu a je dostatečně odůvodněno. Napadené rozhodnutí je zákonné, vychází z dostatečně zjištěného stavu věci a respektuje ustálenou judikaturu. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

IV.

Obsah správního spisu

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

9. Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:
10. Dne 29. 7. 2024 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice (dále jen „ČR“). Dne 1. 8. 2024 poskytl žalobce údaje k podané žádosti, v nichž uvedl, že je státní příslušnosti X, národnosti X, hovoří X, Y a Z. Bydlel ve městě C. Vyznává pravoslavné křesťanství. Nikdy nebyl členem politické strany ani skupiny, politika ho nezajímá. Je ženatý. Manželka je žadatelkou o mezinárodní ochranu. Má dceru a syna, kteří se nacházejí v X. Vlast opustil dne 9. 1. 2024. Dne 10. 1. 2024 mikrobusem přicestoval do ČR přes Y, M. a S. Půl roku (mezi lety 2014-2015) na pracovní vízum pobýval v Z. Bez víza či povolení pak pobýval mezi lety 2019-2020 asi osm měsíců ve F. a v roce 2021 asi dva a půl měsíce v Y. O mezinárodní ochranu požádal poprvé. Je zdravý a trestní rejstřík má čistý. Žalobce s manželkou si vypůjčili peníze na bydlení od soukromého věřitele. Splátky měly činit původně 200-300 EUR, poté již věřitel požadoval 500 EUR. Věřitel mu vyhrožoval zabitím, a ačkoliv se žalobce domnívá, že šlo o pouhé řeči, bojí se, že by byl v případě jeho návratu skutečně napaden.
11. Téhož dne žalovaný s žalobcem provedl pohovor, v němž nad rámec výše uvedeného sdělil, že se rozhodl opustit vlast v novém roce. Impulsem pro toto rozhodnutí byly výhrůžky od věřitele a vidina výdělků na splacení dluhu. Částku 8.000 EUR si s manželkou půjčili v dubnu roku 2022 na bydlení. Splátky byly dohodnuté ve výši 200 EUR měsíčně, mohli však platit i 300 EUR měsíčně. Celou částku měli vrátit do osmnácti měsíců. Dohodli se s věřitelem, že v případě obtíží s dodržáním data splatnosti peněžitého závazku vyčká. Následně však věřitel znenadání požadoval vyšší splátky, na které však manželé neměli peníze. Aktuálně jim chybí splatit 6.000 EUR. Žalobce pracoval ve stavebnictví v K., což bylo asi 30 minut od rodinné domácnosti. Měsíčně vydělával v průměru 450 EUR. Aktuálně žalobce poslal asi třikrát 300 EUR minimálně. Věřitel začal manželům vyhrožovat v říjnu roku 2023. Převážně však výhrůžky směřovaly vůči žalobci. Ke konci splatnosti jednotlivých splátek vyslal věřitel obvykle dvě osoby do domu žalobce, aby jemu a jeho manželce vyhrožovaly. Tito lidé hrozili žalobci, že ho zbijí, vezmou si jeho peníze i dům, pokud nezaplatí. Zastrášovali ho a strkali do něj, vyhrožovali však jen slovně. Naposledy je takto navštívil věřitel osobně. Banka by jim peníze nepůjčila, protože nikde legálně nepracovali. Ke konci října či listopadu roku 2023 se žalobce s manželkou obrátili asi čtyřikrát až pětkrát na policii, která nic nedělala. Dvakrát policista sepsal protokol. Neobdrželi žádné potvrzení o podaném trestním oznámení. Jednou podala trestní oznámení sama manželka. Žalobce podal trestní oznámení dvakrát sám a jednou s manželkou. Na jiný orgán se s žádostí o pomoc neobrátil, neboť nevěřil, že by jim někdo pomohl. Jiné problémy v X neměl. Do ČR přicestovali, protože tu měli známé. Mysleli si, že jim legální cestou pomohou vyřídit doklady. Známi však vycestovali zpět do X, tudíž jim neměl kdo pomoci s vyřízením dokumentů. Vyčkávali tři měsíce, ale nic se nestalo, pouze přišel každý z nich o 300 EUR, které jim za vyřízení zaplatili. O mezinárodní ochranu nepožádali s manželkou dříve, protože čekali, že dostanou pracovní povolení. Vyjádřil svou obavu z návratu pro možnou realizaci výhrůžek. Domnívá se, že by se o to postarali lidé, které věřitel vysílal. Výhrůžky po vycestování nepokračují, neboť věřitel nemá na žalobce kontakt. V X by si ho však našli kdekoli. V ČR žalobce pracoval nelegálně ve skladu a ve stavebnictví.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

12. V rámci správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem pro udělení mezinárodní ochrany je obava žalobce z věřitele v X a legalizace pobytu v ČR za účelem práce.
13. Žalovaný při svém rozhodování vycházel zejména z výpovědi žalobce, výpisu z elektronické evidence CIS, ze dne 19. 8. 2024, protokolu o výsledku účastníka správního řízení, sepsaného Policií ČR, Krajským ředitelstvím policie hlavního města Prahy, Odborem cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, ze dne 21. 4. 2024, č. j. KRPA-133732-10/ČJ-2024-000022-SV (dále jen „protokol o výsledku ze dne 21. 4. 2024“) a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v X. Konkrétně vycházel z Informace OAMP – X: Základní přehled o zemi, ze dne 8. 10. 2024; Informace OAMP – X: Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, ze dne 14. 11. 2024; Informace OAMP – X: Situace X občanů vracejících se do země po dlouhodobém pobytu v zahraničí. Přístup úřadů a společnosti, přístup ke vzdělání, lékařské péči, sociálním službám a na trh práce, ze dne 16. 11. 2023; Tiskové zprávy ČTK, Referendum v X bylo klidné, kampaň tichá, míní česká šéfka pozorovatelů ze dne 21. 10. 2024; Tiskové zprávy ČTK, Gazprom od ledna zastaví vývoz plynu do X kvůli nezaplacenému dluhu, ze dne 28. 12. 2024. Žalobce nevyužila svého práva na seznámení se s podklady rozhodnutí.
14. V napadeném rozhodnutí žalovaný podrobně rekapituloval všechna tvrzení žalobce. Dospěl k závěru, že nebyly naplněny podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalobce neuvedl skutečnosti, z nichž by bylo možné vyvodit závěr o uskutečňování činnosti směřující k uplatňování politických práv a svobod. Naopak sdělil žalovanému, že se o politiku nezajímá, nikdy nebyl politicky aktivní a problémy se státními orgány neměl. Žalovaný neudělil azyl ani podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný shledal tvrzení žalobce o existenci dluhu ve vlasti, vyhrožování a ústřích žalobce soukromým věřitelem, nečinnosti policie ve městě Criuleni jako účelová a nezakládající se na skutečném stavu. Pro úplnost podotkl, že existence dluhu sama o sobě není azylově relevantním důvodem a pokud by měl žalobce po svém návratu podezření na jakékoliv protiprávní jednání, má k dispozici veškeré právní nástroje jako ostatní X občané. V tom smyslu odkázal žalovaný na závěry plynoucí z opatřených zpráv. Taxativně vymezené azylově relevantní důvody tak žalovaný neshledal. Žalobce nemá na území ČR ani žádného rodinného příslušníka, kterému by zde byl udělen azyl. Neudělil tedy žalobci ani azyl za účelem sloučení rodiny podle § 13 odst. 1 zákona o azylu.
15. Rovněž žalovaný neshledal u žalobce existenci důvodu pro udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu. Žalovaný se zabýval celkovou situací žalobce a přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu. Žalobce je dospělý, plně právně způsobilý a praceschopný. Nad rámec výše uvedeného žalovaný podotkl, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Je udělován pouze za výjimečných okolností, kdy bylo nehumánní azyl neudělit. Tyto okolnosti žalovaný neshledal.
16. Žalovaný neshledal ani splnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Z žalovaným opatřených informací vyplývá, že v X nelze udělit trest smrti za žádný trestný čin. Žalobce neuvedl a žalovaný nezjistil skutečnosti svědčící o hrozbě vážné újmy ve formě mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Znovu za tím účelem poukázal na

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

rozpornost výpovědí žalobce v řízeních o správním vyhoštění a v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu. V X ani neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možné pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalobce nemá na území ČR ani žádného rodinného příslušníka, kterému by byla udělena doplňková ochrana. Neudělil tedy žalobci ani doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny podle § 14b zákona o azylu.

V.

Právní posouzení věci soudem

17. Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán [ust. § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)], přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumávání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany.
18. Ve věci samé rozhodl soud bez jednání podle § 51 s. ř. s., jelikož žalovaný výslovně ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že souhlasí s projednáním věci bez nařízení jednání, a žalobce k výzvě a poučení soudu nevyjádřil s takovým projednáním věci svůj nesouhlas.
19. Žaloba není důvodná.
20. Základním tvrzeným důvodem, pro nějž žalobce požádal o mezinárodní ochranu, je zadlužení soukromému věřiteli, který zejména jemu, ale i jeho manželce od října roku 2023 vyhrožoval zabitím, odejmutím všech peněz a nemovitosti, jestliže nesplatí dluh. Žalobce se měl asi třikrát nebo čtyřikrát obrátit na policii s žádostí o pomoc. Ta jen ve dvou případech sepsala protokol. Na jiné bezpečnostní orgány se neobrátil, neboť nevěřil, že by některý poskytl pomoc. Žalobce se v případě návratu obává zejména toho, že věřitel zrealizuje výhrůžky. Na tento azylový příběh žalobce odkazuje i v žalobě. Shledává pronásledování jeho osoby v nečinnosti státu při poskytnutí účinné ochrany. Doplnuje pak nad rámec, že jeho věřitel spolupracuje s tamní policií, proto v jeho věci nevystupuje policie nestranně.
21. Žalovaný shledal azylový příběh žalobce účelovým a nezakládajícím se na skutečném stavu. Jeho výpověď podrobil srovnání s protokolem o výslechu ze dne 21. 4. 2024 provedeném v rámci řízení o správním vyhoštění a našel podstatné rozpory.
22. Při posuzování žádostí o mezinárodní ochranu má správní orgán nejprve povinnost hodnotit, zda je žadatelem předestřený azylový příběh věrohodný. To je při rozhodování o udělení mezinárodní ochrany ve většině případů zcela zásadní, neboť jak dovodil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 30. 6. 2010, č. j. 9 Azs 17/2010-193: „...otázka věrohodnosti tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu je svým způsobem *neuralgickým bodem celého procesu rozhodování o udělení mezinárodní ochrany, neboť zcela zásadním způsobem ovlivňuje další postup ve věci, jakož i její konečný výsledek.*“ Jestliže žalovaný zhodnotí azylový příběh věrohodným, přistupuje k posouzení, zda z něho plyne, že by v případě návratu do země původu žadatel čelil pronásledování nebo vážné újmě. Jinými slovy, není-li žalobce důvěryhodný ve svém azylovém příběhu, je poté nadbytečné se zabývat otázkou možného pronásledování či vážné újmy při návratu do země původu z důvodů jím předestřených.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

23. V otázce rozložení důkazního břemene soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2024, č. j. 5 Azs 144/2024-31, z něhož vychází, že: „[ž]adatel nese břemeno tvrzení, které je dále ve vzájemné interakci se správním orgánem rozvíjeno a doplněno i břemenem důkazním. V aplikační praxi se v tomto směru hovoří o tzv. sdíleném důkazním břemenu, neboť je rozloženo mezi žadatele a správní orgán. Prokazovat jednotlivá fakta je povinen primárně žadatel (byť především vlastní věrohodnou výpovědí), nicméně správní orgán je povinen zajistit k dané žádosti o mezinárodní ochranu maximální možné množství důkazů, a to jak těch, které vyvracejí výpověď žadatele, tak těch, co ji podporují.“
24. Podle čl. 4 odst. 5 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“): „Uplatňují-li členské státy zásadu, podle které je povinností žadatele, aby žádost o mezinárodní ochranu zdůvodnil, a nejsou-li jednotlivá prohlášení žadatele doložena písemnými nebo jinými doklady, nevyžadují tato prohlášení důkazy při splnění těchto podmínek:
- a) žadatel vynaložil skutečné úsilí, aby svou žádost odůvodnil
 - b) žadatel předložil všechny náležitosti, které měl k dispozici, a podal uspokojivé vysvětlení ohledně jiných chybějících náležitostí
 - c) prohlášení žadatele byla shledána souvislými a hodnověrnými a nejsou v rozporu s dostupnými zvláštními i obecnými informacemi o případě žadatele
 - d) žadatel požádal o mezinárodní ochranu v nejkratším možné době, ledaže může prokázat dobrý důvod, proč tak neučinil, a dále
 - e) byla zjištěna celková hodnověrnost žadatele
25. Výkladem čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice a vymezením kritérií posuzování věrohodnosti žadatele o mezinárodní ochranu se zabývá příručka EASO (Evropského azylového podpůrného úřadu) *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System* z roku 2018. Mezi základní kritéria posuzování věrohodnosti výpovědi žadatele patří její vnitřní konzistence, vnější konzistence, dostatečná podrobnost a plausibilita.
26. Tato kritéria dále rozvádí Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 24. 2. 2023, č. j. 4 Azs 30/2023-24 následovně: „Výpověď je vnitřně konzistentní, pokud žadatel svůj základní příběh podává shodně po celou dobu řízení, a to přestože některé jeho aspekty jsou nejisté či vzbuzující otázky. To platí pouze za předpokladu, že tyto drobné nepřesnosti či „pozoruhodnosti“ nepodřývají věrohodnost žádosti jako takové. [...] O vnější konzistenci výpovědi jde tehdy, pokud příběh (tvrzení) je v souladu s všeobecnými informacemi, zprávami o zemi původu, informacemi poskytnutými třetími osobami (např. rodinnými příslušníky), lékařskými zprávami atd. [...] Pokud jde o detailnost příběhu, lze obecně legitimně vyžadovat, aby žadatelova výpověď byla dostatečně podrobná ohledně stěžejních okolností příběhu. [...] Plausibilita výpovědi souvisí s pravděpodobností či uvěřitelností tvrzených skutečností. Vychází z toho, co lze považovat za očekávatelný, uvěřitelný, pravděpodobný běh událostí.“
27. Správní orgán má povinnost důkazy hodnotit jednotlivě i ve vzájemné souvislosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2024, č. j. 5 Azs 144/2024-31). Při hodnocení výpovědi žalobce ze dne 1. 8. 2024 a protokolu o výslechu v rámci řízení o

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

správním vyhoštění ze dne 21. 4. 2024 seznal žalovaný podstatné rozpory ve sdělených důvodech k opuštění vlasti a důvodech znemožňujících jeho návrat. První rozpor tkví v tvrzení žalobce o půjčce peněz od agresivního věřitele, který mu měl vyhrožovat ať už osobně nebo skrze jiné osoby zabitím, odejmutím peněz a nemovitosti, když žalobce na straně 3-4 protokolu o výsledku ze dne 21. 4. 2024 sdělil, že mu ve vlasti nic nehrozí a může se v pořádku vrátit. Dále žalobce v protokolu o výsledku ze dne 21. 4. 2024 tvrdil, že vlastníkem nemovitosti, v níž žalobce s rodinou žil, je jeho otec. Naopak ve výpovědi ze dne 1. 8. 2024 uvedl, že si peníze půjčili ke koupi nemovitosti, v níž v X žili a nyní peníze splácí agresivnímu věřiteli. Soud upozorňuje i na nesrovnalosti ohledně účelu výdělků v ČR, kdy ve výpovědi ze dne 1. 8. 2024 žalobce uvedl, že s manželkou přicestovali, aby mohli splatit dluh 8.000 EUR, jenž mají za agresivním věřitelem, zatímco v protokolu o výsledku ze dne 21. 4. 2024 sdělil, že přicestovali za drobným přivýdělkem na pár měsíců. Právě tato tvrzení tvoří jádro předestřené azylového příběhu. V daném případě není z hlediska posouzení věrohodnosti naplněno zejména kritérium vnější konzistentnosti, neboť předestřený azylový příběh je ve své hlavní linii rozporný s protokolem o výsledku žalobce, coby účastníka řízení o vyhoštění, které předcházelo řízení azylovému.

28. Žalovaný vyhodnotil a v zásadě dostatečně vysvětlil, v čem konkrétně shledal rozpory mezi výpovědí žalobce ze dne 1. 8. 2024 a protokolem z výsledku ze dne 21. 4. 2024. Žalobce se v podstatných bodech naprosto odchýlil od již sdělených důvodů v řízení o správním vyhoštění, jež ho vedly k opuštění vlasti a setrvání na území ČR. Hlavní linie azylového příběhu žalobce tedy byla bezesporu narušena, a to nikoliv v drobných odchylkách. Žalobce zároveň na podporu svých tvrzení ničeho nedoložil.
29. Ve prospěch důvěryhodnosti azylového příběhu žalobce nehovoří ani skutečnost, že žádost o mezinárodní ochranu podal až necelých osm měsíců po příjezdu do ČR a po uložení výjezdního příkazu. Tato skutečnost jen přisvědčuje závěru žalovaného o účelovosti podané žádosti. K tomu lze poukázat na rozsudek NSS ze dne 13. 1. 2005 č.j. 3 Azs 119/2004-50: *„Institut politického azylu slouží, zjednodušeně řečeno, k ochraně cizích státních příslušníků před pronásledováním ze strany domovského státu nebo v situacích, kdy má cizí státní příslušník z takového pronásledování oprávněnou obavu, přičemž pronásledování se musí dít z azylově významných důvodů. Jestliže cizí státní příslušník o azyl požádá až po poměrně dlouhé době strávené v České republice za situace, kdy jiné možnosti úpravy a obnovy legálnosti pobytu na tomto území jsou vyčerpány, ztíženy nebo omezeny, jedná se přinejmenším o nepřímý důkaz toho, že situaci ve své domovské zemi, pokud jde o důvody, pro něž lze azyl udělit, ve skutečnosti nepociťoval natolik palčivě.“*
30. Na základě výše uvedeného žalovaný dospěl k závěru, že se tvrzení žalobce nezakládají na skutečném stavu věci a jsou čistě účelová, čemuž soud přisvědčuje.
31. Nebylo tak na místě, aby se žalovaný blíže zabýval výše předestřeným azylovým příběhem z hlediska posouzení jednotlivých forem mezinárodní ochrany. K tomu viz usnesení NSS ze dne 21. 3. 2023, č. j. 5 Azs 35/2022-29: *„za situace, kdy byla hodnověrnost vylíčeného azylového příběhu stěžovatele zpochybněna jako celek, nemá smysl se zabývat hypotetickou otázkou, zda by v případě, pokud by se o hodnověrnou výpověď jednalo, byly splněny podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu či pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu.“* Přesto se žalovaný zabýval možnostmi ochrany práv X občanů. Poukázal na to, že zadlužení není azylově relevantním důvodem a v případě jakéhokoli protiprávního jednání může každý X občan využít právní nástroje

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

- k ochraně svých práv, což vyplývá i z žalovaným opatřených podkladů, které dostatečně rozvedl na straně 4-5 a 7-8 napadeného rozhodnutí. Není tedy pravdou, že by stát, co by garant právních hodnot, nebyl schopen či ochoten poskytnout ochranu svým občanům. Nad rámec soud upozorňuje, že hypotetické závěry žalobce o neschopnosti nebo neobjektivních postupech státních orgánů nemohou být relevantním argumentem (srov. přiměřeně např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2021, č. j. 8 Azs 87/2021-37, nebo ze dne 17. 12. 2021, č. j. 8 Azs 211/2020-107).
32. Soud dodává, že konstantně tvrzeným důvodem pro opuštění vlasti a setrvání v ČR byl výdělek žalobce a jeho manželky. Toto tvrzení ve spojení s výše popsanou nevěrohodností vedly žalovaného k závěru o ekonomické motivaci žádosti o mezinárodní ochranu žalobce, s čímž soud souhlasí. K tomu lze odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2023, č. j. 7 Azs 204/2023-45, v němž dovodil, že *„prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004-57). Stěžovatel si nemůže zvolit využití institutů zákona o azylu namísto institutů zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifický institut sloužící jako štít lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmou, nikoli univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu. Právě instituty právní úpravy pobytu cizinců na území České republiky jsou určeny pro případy tohoto druhu.“*
33. Co se týče žalobou uváděného tvrzení žalobce ohledně propojení jeho věřitele s bezpečnostními složkami, soud odkazuje zejména na závěr o nedůvěryhodnosti azylového příběhu ohledně samotné existence takového věřitele. A dodává, že i když by odhlédl od nedůvěryhodnosti azylového příběhu, žalobce netvrdil tuto skutečnost před žalovaným, ačkoliv ji tvrdit mohl a měl. Platí, že těžiště zjišťování skutkového stavu a azylově relevantních důvodů leží právě v řízení před žalovaným správním orgánem (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 3. 2018, č. j. 8 Azs 184/2017-47, či ze dne 1. 6. 2017, č. j. 9 Azs 14/2017-30, rozsudek téhož soudu ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015-32 či nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16). Soud tedy k nově uplatněnému tvrzení nemohl přihlížet a nová argumentace na závěru soudu nic nemění.
34. Lze shrnout, že nebyly shledány důvody pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, což žalovaný dostatečně a přezkoumatelně odůvodnil.
35. K námitce nedostatečného posouzení důvodů udělení humanitárního azylu, soud připomíná, že na něj není právní nárok a je jej možné udělit jen v případech zvláštního zřetele hodných. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55 vyslovil, že: *„Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. [...] Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné*

nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá obecně z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“ Humanitární azyl je kombinací neurčitěho právního pojmu a správního uvážení, které soud podle § 78 odst. 1 s. ř. s. hodnotí pouze omezeně (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004-72, a ze dne 9. 9. 2022, č. j. 5 Azs 307/2020-36). K vyložení omezeného soudního přezkumu soud poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48 a jeho závěr, že: „Soudu nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoli, to je věcí diskrečního oprávnění správního orgánu. Soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů.“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004–55, či jeho usnesení ze dne 24. 3. 2014, č. j. 8 Azs 16/2013-56).

36. Žalovaný postupoval v souladu s požadavky kladenými judikaturou Nejvyššího správního soudu. Pozornost zaměřil na rodinnou, sociální a ekonomickou situaci žalobce a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Poukázal na to, že žalobce je dospělý, zdravý, svéprávný a praceschopný. Je tedy objektivně schopen zajišťovat si životní potřeby. Žalobce byl v ČR nelegálně zaměstnán a v případě jeho návratu do vlasti mu nehrozí postih X státními orgány. Žalovaný dospěl k závěru, že nevyplýnul žádný zvláštního zřetele hodný důvod k udělení humanitárního azylu. Žalovaný zcela logickým a přezkoumatelným způsobem popsal situaci žalobce a zdůvodnil úvahy, proč humanitární azyl neudělil.
37. Podklady opatřené žalovaným jsou rovněž souladné s požadavky kladenými Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008-71. Jsou tedy „v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.“ Jak již soud několikrát poznamenal výše, ze zpráv o zemi původu, jež jsou součástí správního spisu, jasně vyplývá, že X je funkčním státem v poskytování ochrany svým občanům před protiprávními jednáními. Zavedlo v posledních letech řadu změn k utužení právního státu. Soud má za to, že ze zpráv, na nichž žalovaný založil napadené rozhodnutí jasně vyplývá, že v zemi nepanuje obecně nebezpečná situace.
38. Na závěr soud uvádí, že závěry rozsudku SDEU ze dne 4. 10. 2024 ve věci C-406/22, CV, na něž žalobce odkazuje, jsou v této věci nepřiléhavé, neboť se vztahují k využití koncepce bezpečné země původu. Žalovaný této formy vyvratitelné domněnky nevyužil a nepostupoval podle § 16 odst. 2 zákona o azylu. Rozhodoval ve věci meritorně a nenechal žalobce prokazovat, že v jeho případě není X bezpečnou zemí původu.

VI.

Závěr a náklady řízení

39. S ohledem na shora uvedené soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl
40. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému žádné prokazatelné náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 16. září 2025

JUDr. Dana Černá v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje X.